

نهایت باید دقت و اهتمام کرد که آن کمیسیون های مربوطه زودتر وظایف خودشان عمل کنند و آن کارهایی را که مربوط به خودشان است انجام بدهند؟

بنابر این عرض میکنم که روز یکشنبه مجلس بیاید چه بکنند؟ اگر يك کارهایی بر طبق این موضوعاتی که من عرض کردم در باره وظیفه مجلس است بیاید بنشینند و رسیدگی کند میفرمائید مجلس کار ندارد ممکن است حضرت عالی با آقایان طرح قانونی پیشنهاد کنند بنده اول کسی خواهم بود که با شما موافق خواهم بود و امضاء هم می کنم.

خوب کار است دیگر مثل طرح قانونی که امروز آقای حائری زاده اظهار کردند تصور میکنم همه موافقیم البته همه موافقم کار پیدا کنیم آقای دولت آبادی اظهار کردند باید کار کرد البته کار کردن صحیح است قبول دارم اما چه باید کرد؟ يك کارهایی دولت باید با آورد در مجلس و در کمیسیونها مورد مطالعه واقع شود و آن کارها را تمام کنند و به مجلس بفرستد یا طرح قانونی پیشنهاد کنند بنده هم اگر موافق شدم امضاء میکنم آنوقت میرود به کمیسیون میگرداند بعد بر میگردد به مجلس بنا بر این کلمات باید و شاید قانده ندارد و بنده مخالف هستم با بودن این دو جزء که یکی ماده نظامنامه است و یکی هم این پیشنهاد که برای این دو جزء مجلس شورای ملی روز یکشنبه تشکیل شود اگر کارهای دیگری هست می آورند ولی برای این دو بنده تصور میکنم لزومی نداشته باشد جلسه بشود خوبست عرض اینکار کمیسیونهایی که امروز انتخاب شده اند و آن کمیسیون هایی که سابق انتخاب شده اند لوایحی که به آنها رجوع شده تمام را رسیدگی و تصویب کنند و برای روز سه شنبه يك کارهایی برای مجلس تهیه کنند

رئیس - اگر تصویب میفرمائید مجلس روز سه شنبه باشد روز سه شنبه چهار ساعت قبل از ظهر

سردار معظم - بيك شرط

رئیس - بفرمائید

سردار معظم - بنده کاملاً موافقم بیانات آقای تدین البته بنده هم معتقد هستم که چون کار نداریم روز سه شنبه حتی سه شنبه جلسه بشود ولی ممکن است کمیسیون هایی که امروز انتخاب شده انتخابشان بعمل نیامده باشد و يك نقیصه داشته باشد بنا بر این بعقیده بنده آقای رئیس مجلس لازم است اگر کمیسیونها انتخاب شده اند جلسه را بروز سه شنبه موکول بفرمایند ولی اگر انتخاب نشده اند و کسری دارند چون فوریت دارد روز یکشنبه جلسه بشود

(جمعی از نمایندگان - صحیح است)

رئیس - از همین قرار تصویب می فرمائید مجلس بشود؟

(جمعی از نمایندگان - بلی)

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملک

جلسه ۲۱

صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه
پانزدهم شوال ۱۳۴۲ مطابق
سی و یکم برج شور ۱۳۰۳

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)

(صورت جلسه قبل را آقای آقامیرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - آقای آقاسیدیعقوب

(اجازه)

آقاسیدیعقوب - عرضی ندارم.

رئیس - آقای سردار معظم.

(اجازه)

سردار معظم - بنده رادر صورت مجلس جزء دیر آمدگان نوشته اند بنده نیم ساعت دیر آمدم ولی نظر باینکه ساعت هشت که مجلس خبر میشود یعنی چهار ساعت بظهر مانده دو بظهر مانده مجلس منعقد میشود این دو ساعت را معلوم نیست انسان صرف چه باید بکند در مجلس خوبست اگر این قدر قیدهست مجلس زودتر منعقد بشود.

رئیس - آقای قائم مقام.

(اجازه)

قائم مقام - بنده را جزو دیر آمدگان نوشته اند در صورتیکه بنده دیر نیامده بودم و به موقع حاضر شدم.

رئیس - این اختلافی است که با اداره مباشرت باید گفتگو کنید تارفع شود.

آقای حاج عزالمالک

(اجازه)

حاج عزالمالک - بنده عرضی ندارم.

رئیس - دیگر ابرادی نیست.

(اظهاری نشد)

وزیر امور خارجه - دوققره پیشنهاد تقدیم مجلس شورای ملی میشود. یکی راجع بحقوق منتظرین خدمت وزارت امور خارجه در سنه گذشته که چون يك نظریاتی در این باب هست مجلس شورای ملی باید حل کند. یکی دیگر راجع به مخارجی است که پیش می آید ...

(يك نفر از نمایندگان - بلندتر بفرمائید هیچ نمی شنویم.)

وزیر امور خارجه - عرض کردم دوققره پیشنهاد تقدیم مجلس شورای ملی میکنیم یکی راجع بحقوق منتظرین خدمت وزارت امور خارجه که بعضی مشکلات در این باب پیش آمده است که مجلس شورای ملی باید حل کند. یکی راجع است به مخارجی که پیش می آید برای وزارت امور خارجه از قبیل

خرج مسافرت مأمورین و مخارج تهیه اثاثیه از برای ادارات و سفارت خانه ها و چون هنوز بودجه کل از مجلس شورای ملی نگذشته است و ممکن است چندی طول بکشد و این مخارج را نمی توان معوق گذاشت و به ترتیب اجازه گرفتن خرج يك دو از دهم هم از مجلس شورای ملی مقصود حاصل نمیشود به جهت اینکه بعضی مخارج هست که در ماه اول یادوم باید زائد بر يك دو از دهم خرج کرد و نمی شود مقید شد به يك دو از دهم این است که اجازه می خواهم از مجلس شورای ملی که تجویز بفرمایند بعضی مخارجات لازمه بشود این دوققره لایحه را پیشنهاد و تمام میکنم که زودتر کمیسیون تشکیل شود و رسیدگی بفرمایند.

رئیس - آقای تدین.

(اجازه)

تدین - آقای وزیر امور خارجه اظهار کردند که چون بودجه کل از مجلس گذشته است بنابر این این پیشنهاد را تقدیم میکنم بنده می خواستم تذکر بدهم که بودجه وزارت امور خارجه به مجلس نیامده است بلکه هیچ بودجه جزئی هم به مجلس نیامده است و مادامی که آن بودجه جزء نیامده است هیچ نمی شود تکلیفی معین کرد و بنابر این باید هر چه زودتر بودجه وزارت امور خارجه را تقدیم مجلس بکنند تا ر ضمن تکلیف این لوایح هم معلوم شود.

وزیر امور خارجه - بودجه که میفرمایند به مجلس نیامده است بنده همه بودجه ها را خبر ندارم لیکن میدانم که همه بودجه ها تهیه شده و بودجه وزارت خارجه هم بوزارت مالییه داده شده است و تعجب میکنم که چرا تقدیم مجلس نشده است !!

رئیس - آقای حائری زاده از وزارت داخله سئوالاتی داشتند.

حائری زاده - دوسه جمله را بنده سئوال کرده بودم. یکی راجع به ممنوع شدن بعضی از مطابع از طبع بعضی از جرایدی که مخالف دولت بوده اند. گویا يك الترامی گرفته شده از مدیرهای مطابع که بعضی از جرایدی که مخالف دولت بوده اند طبع نشود چون این اقدام از طرف نظمییه بوده خواستم از آقای کفیل وزارت داخله سئوال کنم که علت این اقدام چه بوده؟ و بموجب کدام يك از مواد قانونی بعضی جرائد را آزاد میگذارند که بهمه چیز حمله بکنند و مطابق قانون مطبوعات هم هیچ اقدام نمی شود. بعضی از جرائد که مخالف دولت هستند آنها را علاوه بر اینکه نمیگذارند طبع شود مدیر روزنامه را هم تعقیب میکنند و از مطابع نظمییه التزام میگیرند که بامضاء فلان زید حق ندارند شما روزنامه طبع کنند.

کفیل وزارت داخله - قبل از اینکه فرمایشات آقایان تکذیب کنم می خواهم برای تذکر آقایان عرض کنم که دولت به هیچ وجه برای خودش روزنامه مخالفی تصور نمیکند دولت همیشه جرائد را هدای افکار ملت میداند و همراه با خودش میداند و البته همین طور که قانون معین میکند عقاید و افکار همیشه آزاد بوده است آزادی را هیچ وقت هیچ دولتی با وجود مجلس شورای ملی و با وجود احترام به قوانین مخصوصاً قانون اساسی محدود نمی کند مخصوصاً بنده اینجا صریحاً فرمایش آقایان تکذیب میکنم و يك همچو الترامی از مطبعه گرفته نشده که روزنامه های مخالف دولت نباید طبع شود مخصوصاً با آن قیدی که میفرمایند باسم التزام گرفته شده است بنده مخصوصاً تکذیب میکنم زیرا دولت چنین الترامی نگرفته است و همچو اقدامی نکرده است و از طرف نظمییه هم تکذیب میکنم و همچو اقدامی نشده است.

مدرس - صحیح است ناهید مخالف دولت نیست.

حائری زاده - چون آقایان تکذیب فرمودند عرایض بنده را لازم است يك مقدمه عرض کنم بعد دلیل عرض خود را بسمع آقایان عرض کنم بنده در خدمت آقای شیخ فرج الله نماینده محترم کرمان که عازم مرکز شدم در ۲۵ فرسخی یزد يك دو چرخه که چهار نفر نظامی در آن دو چرخه بودند و آقای مدیر جریده طوفان و مدیر قیام در آن دو چرخه بودند فرصت اینکه با آقایان صحبت بکنیم که نشد ولی در موقع عبور همین اندازه معلوم شد که روزنامه طوفان را دولت را توقیف کرده و مدیرش را در نظمییه حبس کرده و بعد از حبس توسط مأمورین بطرف جنوب حرکتش داده اند بنده دیگر اطلاعی پیدا نکردم که چه شد وقتی که مدیر طوفان مراجعت کردند در جراید دیدم نوشته میشود که طوفان منتشر خواهد شد من يك روز آقای مدیر طوفان را دیدم علت منتشر نشدن روزنامه را پرسیدم که هر روز اعلانش منتشر میشود ولی چرا طبع نمی شود.

این مراسله ایست که از طرف مطبعه بوسفور (که گویا روزنامه طوفان قدیم آدر آن مطبعه طبع میشده مراجعه کرده بودند که باز هم در آنجا طبع شود) به مدیر محترم طوفان نوشته شده مینویسد در تاریخ ۲۳ شورا داره محترم مورخه شهر شوال ۱۳۴۲ مراسله محترم راجع به فرستادن اخبار معروض میدارد. که چون اداره جلیله نظمییه از مطابع التزام گرفته اند جریده طوفان را طبع نمایند لهذا با کمال تأسف ازین پرفتن اخبار و طبع

- قرار رفتار میشود
- نسبت بکمیسیون قوانین مالیه آقای عماد السلطنه ۷۱ رای دارند
- شاهزاده غلامحسین میرزا ۷۰ رای
- آقای معتمد السلطنه ۶۸ رای
- حاج عزالمالک ۶۶ رای
- حاج میرزا علیرضا ۶۶ رای
- آقای افشار ۶۱ رای
- آقای وکیل الملک ۶۰ رای
- آقای مقدم الملک ۵۹ رای
- آقای مصباح السلطنه ۵۹ رای
- آقای داور ۵۸ رای

- بعضی آراء را اگر خارج کنیم و با امضا بدائیم و مخالف با نظامنامه بدائیم فقط پنجاه نفر انتخاب شده اند:
- آقایان عماد السلطنه - قلاهدی حسین میرزا - معتمد السلطنه - حاج عزالمالک حاج میرزا علیرضا - همین معظوره است نسبت بکمیسیون خارجه اشخاصیکه انتخاب شده اند
- آقای مستوفی الملک - شاهزاده سلیمان میرزا - مشیرالدوله - حاج سید المحققین - نظم الملک - آقا شیخ جلال ولی فقط دوف نفر که آقایان مستوفی الملک و سلیمان میرزا باشند باین ترتیب اکثریت پیدا کرده اند .

- کمیسیون نظام هم فقط يك نفر انتخاب شده اخت مابقی اصلا اکثریت ندارد
- کمیسیون داخله هم دوف نفر آقایان: نظام التولیه و صوت السلطنه دیگران اصلا اکثریت ندارند .
- کمیسیون پست و تلگراف و فوائد عامه چون دفعه سوم است اکثریت نسبی قبول می شود .
- آقایانیکه در باره آنها رای داده شده است منتخبند آقایان: رهنما - ضیاءالوامظین رئیس التجرار - مشیر منتظم - عدل الملک امین الشریعه - شیخ الرئیس - دست فیض این آقایان در هر صورت منتخباند

(اجازه)
 اخگر - بنده چندجلسه قبل یکسوالی کرده بودم آقای کفیل وزارت داخله میدانم برای جواب حاضر ندیانه؟
 رئیس- خارج از این موضوعی است که داریم مذاکره میکنیم . آقای حائریزاده .
 (اجازه)
 حائریزاده - مطلب بنده را حضرت هالی فرمودید اگر مخالفی هست بنده عرض کنم .
 رئیس- آقای داور
 (اجازه)
 آقای میرزا علی اکبر خان داور- بایستی معلوم کرد که واقعا آن اسامی امضا بوده است یا اینکه اسامی بوده است و امضاء بوده است اگر قسم ثانی باشد و امضاء

نباشد (گمان میکنم که در هر صورت مسله آنقدر قابل ملاحظه نیست و تجدید انتخاب خواهد شد و بایست که قدری صرف وقت کرد) اگر امضاء نیست بطور مسلم باید با این حال باقی بماند البته باز هم بستم به رای اکثریت مجلس است
 رئیس- این آراء بر چند قسم است بعضی مثلاً بایستی اسمشش نفر را بنویسند اسم هفت نفر را هم در ذیل آن شش نفر نوشته اند آنرا قلم زده .
 این را حمل بصحت کردیم همچو خیال کردیم که آن شخص که این اسم را نوشته است اشتباه کرده است عوض شش نفر هفت نفر نوشته است بعد منتقل شده است یکی زیادی است آن زیادی را قلم گرفته است ولی بعضی هستند که اسم ۶ نفر را نوشته اند در يك ستون و بعد در طرف دیگر اسم دیگری را در وسط نوشته اند این را ما بمنزله امضاء گرفته ایم بعضیها با مرکب اسم دوازده نفر را نوشته اند بعد اسم سیزدهمی را با مداد نوشته اند اینها را هم بمنزله امضاء گرفتم . آقای

(اجازه)
 دست فیض - عرضی ندارم
 رئیس- آقای کازرونی
 (اجازه)
 کازرونی - عقیده بنده این است که این انتخابات بجهاتی باطل است البته مجلس مقدس بایستی کاملاً رعایت قانون را بکنند بموجب ماده ۹۳ استخراج آراء بایستی بطریق معمول بعمل آید یعنی اگر چه آراء را چنانچه نوشته میشود در آن اطاقی که در جنب اینجا واقع شده است بدهند لیکن استخراج آراء بایستی روی همین کرسی خطابه بعمل بیاید بنده قانون را می خوانم
 (بعضی از نمایندگان خارج از موضوع است)
 رئیس- این مطلب را ممکن است بعد بفرمائید حالا باید بفرمائید این انتخابات صحیح است یا نه؟
 آقای حاج عزالمالک
 (اجازه)
 حاج عزالمالک - بنده با آقای رئیس موافقم هر وقت موقع شد عرض میکنم
 رئیس- آقای عدل الملک
 (اجازه)
 عدل الملک - خود حضرت آقای رئیس تصدیق فرمودند که يك قسمتی از اوراق را که قلم کشیده اند حمل بصحت فرموده اند و تصور نموده اند که شخص نویسنده هفت نفر را نوشته است و بعد متذکر شده است که یکی زیادی است قلم گرفته شق دوم را هم بنده گمان میکنم همان شق اول است منتهی اینکه مباشر منتقل نشده است و قلم نگرفته در صورتی

که باید قلم بگیرد مثل اینکه معمول است در کلیه اوراقیکه بیشتر از حد لازم برای انتخاب اسم نوشته شده است مباشرین استخراج آراء باید روی عده زیادی را قلم بگیرند در اینجا اغلب نمایندگان متذکر شدند که بایستی امضاء نکنند و آن اوراق را همانطور که مباشرین بمن گفتند ناشی از اشتباه بوده است و فراموش کرده اند که روی آنها قلم بکشند و تصور میکنم که با این ترتیب اشکالی نباشد و همانعالرا صحیح بدانند
 رئیس- آقای حاج عزالمالک
 (اجازه)
 حاج عزالمالک - بنده اولاً انتخابات این کمیسیونها را این قدر موضوع مهمی نمی بینم که رأی بدیم ولی اساساً برای این که این موضوع بعدها مطرح نشود با آقای رئیس موافقم : اگر کسی زیادی نوشته باشد مثلاً بنده نوشته باشم حاج عزالمالک بعد روی آن را قلم بگیرم ایرادی به آن رأی نیست ولی اگر امضای معروف بنده که همیشه پیش نهاد میکنم و معلوم است که امضاء دارم این امضاء در آنجا باشد بعد قلم کشیده باشم این غلط است پس بنده همان نظریه که مستخرجین و آقای رئیس گرفته اند آنرا قبول میکنم و بازم گمان کنم همان آقایان را قبول کنیم ولی برای اینکه این قبیل مطالب سابقه نشود و برای اینکه يك انتخابات مهمی در مجلس پیش نیاید باید روح رأی مغفیر را همیشه محترم بشماریم .

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

آقا میرزا سید حسن خان زعیم- بنده میخواستم از مقام ریاست سؤال کنم این آرائی که قرائت شده و در نتیجه يك عده اکثریت برده اند این اسامی که در هفته های سیزدهمی بوده است اینها تمام در سر ورقه بوده یا در تهر ورقه یا در وسطها نوشته اند؟
 به عقیده بنده این رأی نشان داراست و باطل است و آنچه راهم که بنده در خارج شنیدم این قضیه را تأیید میکنم که آن قلم زده ها در این آراء حکم نشان را دارند .
 رئیس - خوب این را اکثریت مطابقت با نشان معسوب میشود و از درجه اعتبار ساقط است و مابقی را باید تفتیش نمایند و باید این مطلب کاملاً حل شود و تکلیف معین گردد چون واقعا بشکل بسیار بدی است که شخص کند نمایندگانی را که بنده رأی داده اند و به عقیده بنده اگر با امضاء هم نباشد چون با نشان است بایست لغو کرد و من لغو میدانم .

رئیس - این اسامی که: شته شد است نمیشود گفت امضاء است برای اینکه آن خصوصیتی که آن شخص نویسنده در امضایش بفرج میدهد ندارد ولی نشانه (صحیح است) مذاکرات کافی است ؟
 رئیس - این انتخابات را اگر درست میدانید قیام بفرمائید .
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد .
 پس یاد داشت بفرمائید اشخاصی را که باید تجدید انتخاب کنند یعنی عده اعضایی که باید تجدید انتخاب بشود .
 کمیسیون خارجه چهار نفر ...
 آقا میرزا سید حسن خان زعیم- آقا بنده يك سوالی داشتم .
 رئیس - اینها را عرض میکنم اگر بعد سوالی دارید بفرمائید .
 کمیسیون قوانین مالیه : هفت نفر
 کمیسیون داخله ده نفر : کمیسیون نظام هفت نفر :
 دست فیض- آن یکی که برای کمیسیون نظام انتخاب شده کیست ؟
 رئیس - آن يك نفر آقای امیراعلم است .
 معارف يك نفر عدلیه چهار نفر سفر از سابق لازم بود يك نفر هم جدیداً بجای آقای حاج سیدالمحققین که استعفا کرده اند .
 آقای سهام السلطان
 (اجازه)
 سهام السلطان - سابق گویا کمیسیون هدلیه دوف نفر کسر داشت .
 رئیس - بلی صحیح است سه نفر باید انتخاب شود .
 آقای زعیم
 (اجازه)

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

یاسائی - بنده اخبار نظامنامه دارم .
 رئیس - بفرمائید .
 یاسائی - در جلسه گذشته در اطراف ماده ۲۷ نظامنامه مذاکره شد تصور می کنم مقرر فرمودند که جزو دستور این جلسه گذارده شود که امروز مذاکره شود و آقایان حالا میخواهند راجع به کسری کمیسیون ها رأی بدهند در صورتیکه ماده ۲۷ نظامنامه داخلی میگوید : يك وکیل در آن واحد نمی تواند عضویت بیش از دو کمیسیون را قبول کنند چون کمیسیون ها تقسیم شده است به کمیسیون عادی و کمیسیون فوق العاده چه در کمیسیون عادی و چه در کمیسیون فوق العاده در هر صورت يك وکیل در بیش از دو کمیسیون نمی تواند عضویت داشته باشد این را نظامنامه می گوید : به استثنای کمیسیون تحقیق انتخابات که يك کمیسیون فوق العاده است و کمیسیون محاسبات مجلس که يك کمیسیون عادی است در این صورت مطابق فراز اخیر همان ماده آقای رئیس باید در این اوراق هیچ اسمی مکرر نیست هر کسی اسم خودش را در آخر نوشته و قلم زده است و این ورقه در جزو اوراق نشان دار معسوب خواهند شد و استعدا دارم اینچنانکه داده شود اوراقی را که در ظرف رأی میاندازند قلم نزنند و بی نشان باشد که تولید اشکال نکند .

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

یاسائی - بنده اخبار نظامنامه دارم .
 رئیس - بفرمائید .
 یاسائی - در جلسه گذشته در اطراف ماده ۲۷ نظامنامه مذاکره شد تصور می کنم مقرر فرمودند که جزو دستور این جلسه گذارده شود که امروز مذاکره شود و آقایان حالا میخواهند راجع به کسری کمیسیون ها رأی بدهند در صورتیکه ماده ۲۷ نظامنامه داخلی میگوید : يك وکیل در آن واحد نمی تواند عضویت بیش از دو کمیسیون را قبول کنند چون کمیسیون ها تقسیم شده است به کمیسیون عادی و کمیسیون فوق العاده چه در کمیسیون عادی و چه در کمیسیون فوق العاده در هر صورت يك وکیل در بیش از دو کمیسیون نمی تواند عضویت داشته باشد این را نظامنامه می گوید : به استثنای کمیسیون تحقیق انتخابات که يك کمیسیون فوق العاده است و کمیسیون محاسبات مجلس که يك کمیسیون عادی است در این صورت مطابق فراز اخیر همان ماده آقای رئیس باید در این اوراق هیچ اسمی مکرر نیست هر کسی اسم خودش را در آخر نوشته و قلم زده است و این ورقه در جزو اوراق نشان دار معسوب خواهند شد و استعدا دارم اینچنانکه داده شود اوراقی را که در ظرف رأی میاندازند قلم نزنند و بی نشان باشد که تولید اشکال نکند .

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

جزوی کرده باشم چون این مسله را علی دانسته و در تحت نظر داشت این بود که در این باب اظهار عقیده کردم و چون این مسئله در موقع عمل بر آقایان معلوم میشود که اگر ما بخواهم بظاهر نظامنامه یعنی آنطوری که آقای یاسائی وبعضی رفقای ایشان اظهار کردند عمل کنیم در موقع عمل و انتخابات گرفتن يك محظوراتی خواهیم شد که حالا عرض میکنم آن روز هم خواستم عرض کنم آقای دست غیب فرمودند عبارت فارسی است معلوم است کبری هم فارسی است اما نمیتوانست خیلی مشکل است میخواستم عرض کنم اینچادر این ماده نظامنامه يك مستثنی و يك مستثنی منه دارد یعنی باین عبارت کمیسیونهایی که در مجلس معین میشود یعنی کمیسیونهایی که پیش بینی شده است و در آن موقعیکه مجلس افتتاح میشود انتخاب شده و مشغول عملیات میشود . کمیسیونهایی است که پیش بینی شده است کمیسیونهایی هم هست که کمیسیون فوق العاده است که ابتدا مجلس نمیتواند نسبت بآنها پیش بینی کند مثلاً يك امر فوق العاده در سرحداث واقع میشود دولت میاید از مجلس يك اشخاصی متخصص در این امور درخواست میکنند که نماینده مستم میدانم متخصص در این امور آقایان مشیرالدوله و مستوفی المالک و مصدق السلطنه میباشد که در واقع يك اطلاعاتی در حل مسائل سیاسی دارند اینها را ما میشناسیم و به آنها رأی میدیم در صورتیکه همینها در کمیسیون بود و خارجه انتخاب شده اند

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟
 رئیس - خوب مذاکرات را آقایان کافی میدانند؟

است هر لایحه که در اینجا می آید اهم از اینکه راجع بود چه باشد یا نباشد باید برود بشعبات و در شعبات مذاکره بشود و کمیونی که معین میشود بعد از ارجاع آن لوائح بشعبات است و اگر این پیشنهادی که شده بطور کلی رای بدهید باید از این بعد هر لایحه که آمد اول برود بشعبات و حال اینکه در دوره های قبل اینطور معمول بود همیشه مراجعه می شده بکمیسیون از این محظورات و مشکلات بسیار است پس حالا فی المجلس يك پیشنهاد کردن و فوراً رای دادن بنده گمان نمیکنم که صلاح باشد اگر مصلحت بدانید بماند برای جلسه بعد

نسبت بماده ۲۷ هم نباشد که سابقه ملغی شود و یک نفر در بیش از دو کمیسیون اهم از اینکه فوق الماده باشد یا غیر فوق - الماده نمیتواند عضویت داشته باشد (بعضی از نمایندگان - صحیح است) رئیس - آقای سردار معظم (اجازه)

سردار معظم خراسانی - بنده خیال میکنم که اصلاً (اگر چه من کاملاً موافقم ببا پیشنهاد آقای تدین حالا شاید يك قدری جرح و تعدیل عبارتی لازم داشته باشد) ولی با پیشنهاد ایشان کاملاً موافقم و گمان میکنم این مطلب از کثرت وضوح محتاج برای نباشد زیرا که بالاخره نظامنامه صریحاً نوشته شده است

این يك اصل غیر قابل اجرا نیست که دارد در مملکت ما کم کم پیدا میشود قانون نوشته میشود برای اینکه اجرا بشود.

نظامنامه نوشته میشود بعد متکی می شویم بسابقه بنده هیچ سابقه را سراغ ندارم که بتواند سگته وارد بیارود در مجلس شورای ملی بنظامنامه داخلی و در مملکت بقوانین البته قانون که نوشته شد باید اجرا شود قانونی که نفوسد اجرا نمی شود نظامنامه داخلی که نوشته شده است باید کلیه بکلیه اجرا شود زحمت دارد یا ندارد تولید اشکال خواهد کرد مربوط به عمل نیست ولی نظامنامه معتبر است باید اجرا شود تا موقعی که نظامنامه دیگری بجای آن برقرار نشده است بنده به صدای خیلی بلند عرض میکنم تمام سابقه که در مجلس ایجاد شده است و برخلاف نظامنامه بوده است بقدر دو یول ارزش ندارد و هیچ کس هم نمیتواند بگوید سوابقی هست که در مجلس بوده است برخلاف نظامنامه و قانون اعتبار دارد نظامنامه معتبر است و باید اجرا شود و تا وقتی که ماده دیگری بجایش نیامده نمیشود او را لغو کرد البته ممکن است اجرای یاره مواد نظامنامه مشکلات و محظوراتی داشته باشد و اسباب زحمت باشد تمام اینها صحیح است ولی چه وقت باید لغاء شود نه حالا بعقیده بنده بعد از این هست که کمیسیون مبتكرات یا کمیسیون دیگری

بعد از تجربیات ماده دیگری بجای این ماده گذاشت آنوقت باید اصلاح بشود ولی حالا بنده گمان میکنم که نظامنامه حقاً باید اجرا شود و غیر حق نمیشود چیز دیگری را ممتقد شدو بنده رای خواهم داد پیشنهاد آقای تدین ولی در عین حال می بینم که رای میدهیم بمسئله که از کثرت وضوح محتاج برای نیست بنا بر این آقای رئیس مجلس اگر تصور میکنند که موقع رای گذشته است بنده هم کاملاً موافقم و تمنا میکنم که در جلسه آتی این مطلب را جزء دستور بگذارند تا مطلب روشن شده و تکلیف هم معین بشود

رئیس - خیلی خوب جزء دستور جلسه آتی میگذاریم چون اشخاص زیادی اجازه خواسته اند جلسه آتی را بروزی پنجمه چهار بظهر قرار میدهیم ایرادی نیست؟ (گفتند خیر)

(مجلس يك ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس - مؤتمن الملك

منشی ۲۰ شهاب - معظم السلطان

جلسه ۲۲

صورت مشروح مجلس یوم ۵ شنبه دوم جوزا ۱۳۰۳ مطابق هفتم

شوال المکرم ۱۳۴۲

مجلس ۳ ساعت و ربع قبل از ظهر

بریاست آقای مؤتمن الملك

تشکیل گردید

(صورت مجلس یوم ۳ شنبه

۳۱ ثورا را آقای آقا میرزا

شهاب قرائت نمودند)

رئیس - آقایان اعتراضی بصورت

مجلس دارند یانه آقای آقا میرزا جواد

خان

(اجازه)

آقا میرزا جواد خان - بنده را جزء

دیر آمدگان نوشته اند در صورتیکه بنده دیر

نیامده ام.

رئیس - این مطلبی است که بعد باید

رسیده گی بشود اگر اینطور بود اصلاح

می شود.

رئیس - آقای ملک الشمره

(اجازه)

ملک الشمره - دیروز بنده نیم ساعت

دیر آمده بودم و آنکسیکه مواظب دفتر

است بنده اظهار کرد نیم ساعت دیر شده

است و سابق بر این تا نیم ساعت دیر آمدن

معاف بود بنده تصور میکردم که تا نیم -

ساعت جزء دیر آمدن محسوب نیست و

معاف است حالا اگر در آئینده باید محسوب

شود امری است علیجده و همینطور که گفته

شد مجلس چون خیلی دیر تشکیل میشود

نباید نیم ساعت و يك ساعت را مقید شد و در

صورت مجلس نوشت.

رئیس - این را تصدیق می فرمائید که

فصود عذر نمی شود اینکه مجلس دیر

تشکیل می شود برای اینست که بعضی از